

ENHANCING  
DIGITAL SKILLS  
ACROSS EUROPE

A L L  
D I G I T A L

MA

NI

FEST

na rzecz rozwoju  
kompetencji  
cyfrowych w Europie

WIĘCEJ INFORMACJI:  
[www.all-digital.org](http://www.all-digital.org)

## Streszczenie

Kompetencje cyfrowe są niezbędne w każdym aspekcie życia: społecznym, osobistym, zawodowym i związanym z rekreacją. Nie może się bez nich obejść żaden sektor publiczny czy prywatny. **GLÓWNYM CELEM ROZWOJU KOMPETENCJI CYFROWYCH JEST LEPSZE OBYWATELSTWO.** Naszym przekonaniem jest, że podejście do kształcenia i szkolenia w zakresie kompetencji cyfrowych musi stać się bardziej wszechstronne, a samo kształcenie i szkolenie w zakresie kompetencji cyfrowych należy zapewniać w ramach spójnego europejskiego systemu.

**Manifest na rzecz kompetencji cyfrowych opracowaliśmy w tym właśnie celu, we współpracy z naszą siecią centrów kompetencji cyfrowych i właściwych organizacji eksperckich.**

**Manifest zawiera szereg najważniejszych zasad i zaleceń pozwalających maksymalizować wpływ kształcenia i szkolenia, jak również stosować kształcenie i szkolenie jako skuteczny instrument ciągłego doskonalenia kompetencji cyfrowych obywateli europejskich.**

Wspólnie wierzymy, że oferowane kształcenie i szkolenie muszą odpowiadać na potrzeby pojawiające się na każdym poziomie kompetencji. Ponadto niezbędne jest reagowanie na przewidywane i stwierdzone zmiany w potrzebach obywateli i szybkie dostosowywanie oferty kształcenia i szkolenia. Dostęp do oferty muszą mieć wszyscy obywatele UE niezależnie od przynależności do grupy społecznej, miejsca pobytu, poziomu zaawansowania technologii i trybu dostępu. O tym, czy obywatele uznają ofertę za przydatną i będą z niej korzystać, zadecyduje jakość jej treści, metodyki i metod przekazywania kompetencji, jak również jej użyteczność; zgodność z normami może okazać się cenną zaletą. Wspólny europejski program walidacji kompetencji cyfrowych umożliwi uznawanie certyfikatów i mobilność. Rozwój kompetencji cyfrowych musi także być zrównoważony. W tym celu należy działać ze znajomością kontekstu, otwarcie, długofalowo, stale się rozwijając i dostosowując do nowych realiów, oraz w sposób komunikatywny – zwłaszcza w odniesieniu do uzupełniających ram i polityk UE.

Przedstawione w tym manifestie najważniejsze zasady i zalecenia podzielono na pięć głównych obszarów:

# 1 Oferta kształcenia i szkolenia

## SKROJONE NA MIARĘ

**Kształcenie i szkolenie w zakresie kompetencji cyfrowych powinny odpowiadać na rzeczywiste potrzeby osób, organizacji, rynku pracy i społeczeństwa.**

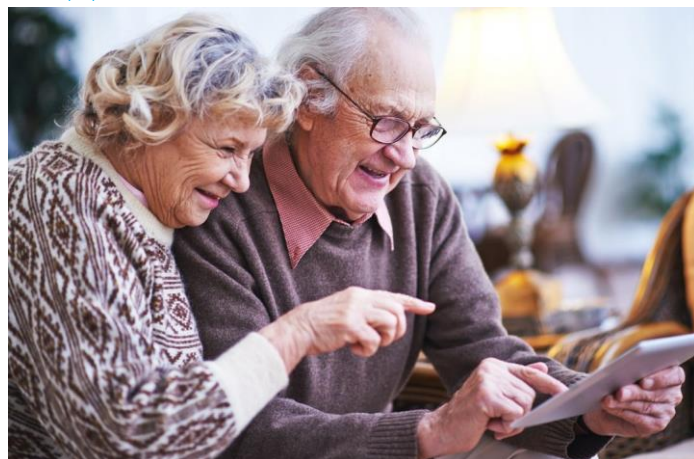
Aby treści i metodyka ich przekazywania były spersonalizowane, podczas ich opracowywania należy przyjąć podejście modularne.

## WSZECHSTRONNE

Tworzenie programów formalnego i nieformalnego kształcenia i szkolenia oraz zarządzanie nimi należy powierzać podmiotom, które angażują interesariuszy z różnych sektorów i są w stanie szybko dostosowywać się do zmieniających się technologii, kontekstu i potrzeb odbiorców.

## POPARTE KWALIFIKACJAMI

Kształcenie i szkolenie na różnych poziomach europejskich ram kwalifikacji, dostarczane przez wykwalifikowanych trenerów i edukatorów, powinny oferować wykwalifikowane organizacje kształcenia i szkolenia. Organizacje kształcenia i szkolenia powinny korzystać ze specjalistycznych narzędzi i infrastruktury, a także zatrudniać wykształconych opiekunów dydaktycznych z różnych środowisk.



# 2 Dostęp do kształcenia i szkolenia

## DOŚPIĘPNE

Oferta kształcenia i szkolenia w zakresie kompetencji cyfrowych powinna być wystarczająco bogata, by zaspokoić potrzeby społeczeństwa i obywateli. Kursy powinny wykorzystywać wszelkie dostępne techniki nauczania (np. online, stacjonarne i mieszane) lub ich kombinacje, aby ułatwiać obywatelom wybór i kończenie ścieżek uczenia się, zwiększać możliwości uczestnictwa i maksymalizować wpływ oferty kształcenia i szkolenia. Oferta kształcenia i szkolenia w zakresie kompetencji cyfrowych powinna być tak opracowana, by dawała obywatelom możliwie duży wpływ na ścieżki i tempo uczenia się.

## UNIWEKRSALNE

Aby zapewnić powszechny dostęp do kształcenia i szkolenia w dowolnej chwili, z dowolnego miejsca, za pomocą dowolnego urzędzenia czy systemu operacyjnego, należy w maksymalnym stopniu wykorzystywać technologię. Oferta powinna zostać opracowana z uwzględnieniem różnych warunków dostępu, m.in. indywidualnych trybów uczenia się, różnic kulturowych i norm społecznych. Niezbędne jest dokonanie inwestycji, aby zapewnić każdemu europejskiemu obywatelowi łatwy i przystępny cenowo dostęp do minimalnego wymaganego poziomu infrastruktury cyfrowej i łączności szerokopasmowej.

## WŁĄCZAJĄCE

**Celem wspierania rozwoju kompetencji cyfrowych powinno być włączenie obywateli do współczesnych społeczeństw przechodzących transformację cyfrową. Żaden obywatel nie powinien czuć się wykluczony (ze względu na wiek, rasę, płeć, sytuację finansową, przynależność do grupy społecznej itd.) z dostępu do formalnego i nieformalnego kształcenia i szkolenia w zakresie kompetencji medialnych i cyfrowych.**

Opracowując i zapewniając kształcenie i szkolenie, szczególną uwagę należy zwracać na grupy zagrożone wykluczeniem. Oferta kształcenia i szkolenia musi w stosowny sposób pokonywać bariery fizyczne, poznawcze, emocjonalne i kulturowe, z którymi często zmagają się osoby zagrożone marginalizacją, takie jak migranci, kobiety, młodzież NEET, seniorzy nabywający nowe kwalifikacje zawodowe, osoby starsze, osoby słabo wykształcone, niepełnosprawni, osoby zatrzymane, LGBTQ+ itd. W ramach finansowania kształcenia i szkolenia konieczne jest systematyczne wspieranie i analizowanie kwestii braku wymagań dla kandydatów i kryteriów różnorodności. Większą uwagę należy zwracać na docieranie do obszarów szczególnie narażonych. W politykach cyfrowych często zapomina się o miejskich i głęboko wiejskich obszarach szczególnie narażonych. Tymczasem mają one potencjał, by stać się ważnym czynnikiem rozwoju gospodarczego regionów zmarginalizowanych.



# 3 Jakość kształcenia i szkolenia

## SYSTEMATYCZNE

**Jakość kształcenia i szkolenia w znacznym stopniu zależy od treści i metodyki. Zgodność z ramami i normami to gwarancja jakości treści i procedur.**

Istnieje już kilka europejskich ram kompetencji cyfrowych (np. DigComp, DigComp for Edu, e-CF), które mogą posłużyć za podstawę programów kształcenia i szkolenia w zakresie kompetencji cyfrowych. Należy stosować sprawdzone metody kształcenia dorosłych / uczenia się przez całe życie, oczywiście nie ograniczając przy tym możliwości eksperymentowania i wprowadzania innowacji.

## MIERZALNE

Ukierunkowanie na rezultaty zapewni wysoką jakość wyników programów formalnego i nieformalnego kształcenia i szkolenia. Docelowe rezultaty nauczania należy opisywać za pomocą efektów uczenia się. Po ukończeniu kursu absolwent powinien otrzymać potwierdzenie efektów uczenia się, w tym ocenę i uznawany certyfikat.

## UZNAWANE

Certyfikaty poszczególnych kwalifikacji powinny być uznawane przez wszystkie państwa członkowskie UE, co umożliwi mobilność ich posiadaczy. Aby osiągnąć ten cel, należy zapewnić synergię z takimi narzędziami jak Europass i ESCO.

# 4 Spójna europejska walidacja

## JEDNA KLASYFIKACJA

Należy opracować europejską klasyfikację kwalifikacji cyfrowych obejmującą wszystkie kwalifikacje, w skład których wchodzi wszystkie kompetencje cyfrowe. Należy umożliwić wprowadzanie do niej nowych kwalifikacji i mapowanie wszystkich certyfikatów.

Podstawę tych ram stanowić powinny europejskie ramy kompetencji cyfrowych dla obywateli (DigComp); można rozważyć także inne powszechnie stosowane ramy kompetencji cyfrowych.

## JEDNA PROCEDURA

Na potrzeby wydawania certyfikatów należy zdefiniować wspólny europejski proces walidacji. Proces ten będzie opierał się na ocenie efektów uczenia się. Zostanie szczegółowo opisany dla każdej kwalifikacji i połączony z ramami kwalifikacji, ale nie będzie zależny od sposobu uzyskania kompetencji cyfrowych.

Należy przeprowadzić konsultacje i zaangażować interesariuszy w sposób podobny jak przed standaryzacją e-CF (europejskich ram e-kompetencji).

## WIELE ŚCIEŻEK UCZENIA SIĘ

**Podstawą oceny powinny być uzyskane konkretne efekty uczenia się wynikające z analizy takich ram kompetencji cyfrowych jak DigComp.**

**Certyfikacja powinna być dobrze zdefiniowana i oparta na ocenie efektów uczenia się.**

(Samo)ocena, kształcenie/szkolenie i walidacja powinny być osobnymi etapami, choć wszystkie powinny odnosić się do wspólnych ram kompetencji cyfrowych i efektów uczenia się. Walidacji nie powinien uniemożliwiać brak ukończonego kursu kształcenia lub szkolenia w zakresie kompetencji cyfrowych.

## WIELE FORMATÓW CERTYFIKATÓW

Wszystkie etapy walidacji należy wspierać drogą cyfrową. W ramach procesu walidacji należy wdrożyć wiarygodny mechanizm wydawania certyfikatów podpisywanych elektronicznie. Wielość formatów przyczyni się do uznawania efektów walidacji na szczeblu europejskim.

# 5 Zrównoważenie i rozwój

## OTWARTOŚĆ

Należy podejmować ukierunkowane działania mające na celu zachęcanie obywateli do podnoszenia kompetencji cyfrowych. Należy stosować się przy tym do zasad etycznych i zrównoważonego rozwoju. Zapewnianie obywatelom dostępu do otwartych platform, kursów i zasobów cyfrowych zmaksymalizuje wpływ podejmowanych działań.

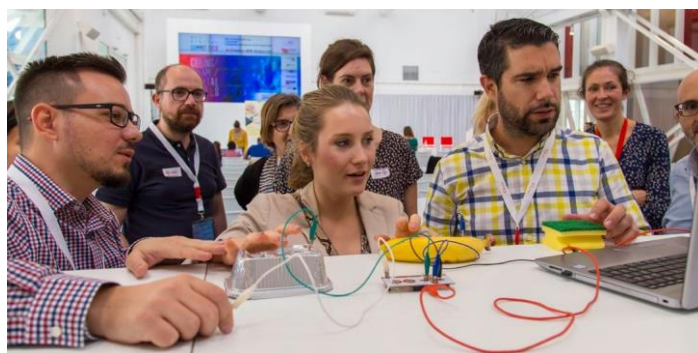
## MODULARNOŚĆ

Nie tylko obywatele, ale i zatrudnieni w sektorach informatycznym i nieinformatycznym potrzebują kompetencji cyfrowych różnych poziomów. Kursy formalnego i nieformalnego kształcenia i szkolenia muszą zapewniać holistyczne doświadczenie szkoleniowe, m.in. przekazywać i rozszerzać kompetencje opisane w powiązanych ramach umiejętności zawodowych i XXI wieku.

## ZARZĄDZANIE

**Utrzymywanie, aktualizowanie, powielanie i rozszerzanie takich ram kompetencji jak DigComp leży w interesie całego społeczeństwa. Aby ramy te były używalne, użyteczne i używane, konieczne jest założenie wspólnoty praktyków opartej na porozumieniu zainteresowanych stron.**

Ramami powinny zarządzać organizacje zainteresowane promowaniem kompetencji cyfrowych i dysponujące odpowiednią wiedzą fachową. Ponadto organizacje te powinny rozwijać ramy we współpracy z właściwymi instytucjami unijnymi.



Zachęcamy organizacje podzielające powyższe postulaty do poparcia niniejszego Manifestu. Instrukcje znajdują się tutaj:

[www.all-digital.org/manifesto](http://www.all-digital.org/manifesto)